

Till Umeå kommunfullmäktige, 2023-02-16

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S)

Tar Umeå kommun ansvar för 1,5-gradersmålet?

“Umeå ska vara klimatneutralt 2040, dvs ha nettonoll utsläpp av växthusgaser” och att “Minskningstakten ska ske på ett sådant sätt att Umeå kommuns utsläppsutrymme inte överskrids. Utsläppsutrymmet utgår ifrån Parisavtalet och beräknas utifrån bästa tillgängliga forskning.” Det här har vi beslutat tillsammans. Beslut tagna här i kommunfullmäktige.

För 1,5-gradersmålet gäller en minskningstakt på 21% per år från och med 2022. Eftersom Umeå kommun inte har kommit i närheten av så drastiska minskningar under 2022, krävs det nu minskningar på upptill 38% per år från och med 2023. Umeå kommuns utsläppsutrymme krymper otroligt snabbt. Ungefär år 2024–2025 beräknas vårt utsläppsutrymme vara förbrukat för att med 50% sannolikhet klara vår del av 1,5-gradersmålet. Det har idag gått tre år sedan klimatmålen beslutades. Umeå kommun har ett åtgärdsprogram, men det saknar en bedömd totaleffekt.

Det är också djupt olyckligt att de flesta åtgärder i åtgärdsprogrammet beräknas vara klara först 2025, när utsläppsutrymmet för 1,5-grader är förbrukat. Ska vi basera omställningen enbart på förhoppningar? Den som tittar noga i ClimateView för Umeå kommun, inser att verktyget mest illustrerar olika förhoppningar. Väldigt få “förhoppningskurvor” backas upp med en trend baserat på verkligt utfall hittills.

Det är tydligt hur tiden rinner ut. Flera gånger har Umeå kommuns tjänstepersoner påtalat att koldioxidbudgeten är ett viktigt kompletterande underlag bland flera andra. Om vi ska göra omställningen ansvarsfullt, förutsätter det att vi räknar. Att vi åtminstone grovt jämför våra åtgärder mot vårt utsläppsutrymme. Och för Umeå som stad och geografiskt område, också väger in troliga samhällstrender istället för enbart förhoppningar. Om matematiken inte går ihop, har vi då inte ett ansvar att fungera som möjliggörare, eller åtminstone påpeka hur illa det är? Annars är det ju meningslöst att vi beslutat om ett klimatmål för staden, med ett utsläppsutrymme, om vi inte ens räknar. Hur skulle detta se ut om vi aldrig räknade på den ekonomiska budgeten?

Fråga/Frågor:

- Hur säkerställs nödvändiga resurser i den ekonomiska budgeten för att matcha koldioxidbudgeten? (Koldioxidbudgeten som kan ta slut redan 2024 samt aviserade kommande snäva ekonomiska ramar för Umeå kommun.)
- Hur säkerställer Umeå kommun att det finns åtgärder och medel för att snabbt få ner utsläppen 2023 och 2024?
- Tar Umeå kommun ansvar för 1,5-graders målet, när fastställda klimatmål inte kommer att uppnås?
- Om Umeå kommun förlitar sig på att någon annan ska suga upp koldioxidutsläppen, hur kommer det sig då att Umeå Energi planerar att välja bort att permanent lagra biogen koldioxid? När potentialen för denna motsvarar utsläppen från hela Umeås personbilsflotta.